

DUYUSAL YEM KATKI MADDELERİ

Prof.Dr. Seher KÜÇÜKERSAN

YEM KATKI MADDESİ

- Hayvanlarda performansın yükseltilmesi,
- Yemde besin maddeleri miktarının arttırılması,
- Besin maddelerinin ve yemin korunması,
- Yemlere belirli bir form verilmesini sağlamak üzere kullanılan maddeler

DUYUSAL YEM KATKI MADDELERİ

- Renklendiriciler
- Lezzetlendiriciler

1. Renklendiriciler

Yeme renk katmak veya renklendirmek amacıyla kullanılan katkı maddeleri.

- -Özel olarak balık ve kuşları renklendirmek amaçlı kullanılan maddeler
- -Hayvanlara verildiğinde ürüne renk katan maddeler
  - Deri ve yumurta sarısı rengi pigmentlere bağlıdır.

Yemlerde kullanılan başlıca renk vericiler

- Lutein (kadife çiçeği)
- Kapsantin (biber ekstraktı) kırmızı bir pigmenttir.
- Kantaksantin
- beta-karoten
- Birçok karotenoid kimyasal sentezle üretilir

Yemlerde kullanılan başlıca renk vericiler

- likopen, sadece doğal kaynaklardan ekstraksiyonla elde edilir,
- astaksantin ve beta-karoten mikrobiyal fermantasyonla elde edilmektedir.
- Kurutulmuş alg unu, kadife çiçeği unu ve ekstraktı
- Renk vericiler; yem bileşenleri ile diğer doğal ve yapay olarak üretilen pigmentlerden elde edilen ekstraktları kapsar.

- Bazı ülkeler tüketecekleri piliçte sarı, bazı ülkeler ise beyaz deri rengi ister.
- Beyaz deri rengi için kesimden 4 hafta önce mısır, mısır sanayi yan ürünleri ve yonca unu rasyondan çıkarılır.
- Sıcak havalarda pigmentler okside olur.
- Yumurta için 10-15 ppm,
- Broylerlerde 20-22 ppm

• **Örnek:**

- Kanatlı Yemleri için Car. Kırmızı Premiksi
- Her 1 Kg Premikste,
- CANTHAXANTHIN 1.000 Mg

Ambalaj Şekli : 25 Kg.'lık Kraft Torba

Kullanma Şekli : 1 Ton yumurtalık tavuk yemlerine 1-3 Kg Katılır.

- **Örnek:**

- Carophill Yellow Premiksi

- Kanatlı Yemleri için Car. Sarı Premiksi

- Her 1 Kg Premikste,

- Apo Caroten Asit Esteri 1.000 mg

- Kullanma Şekli :

- 1 Ton yumurta tavuk yemlerine 0,5-2 Kg Katılır.

2. Lezzetlendiriciler

- Yemin tat ve lezzetini artıran maddelerdir.
- Yem maddeleri ve karma yemlerin koku ve tadını düzenler, standardize eder, yem tüketimini arttırır
- **Melas** ve **tuz** tatlandırır ve lezzeti arttırır.
- Kırmızı biberde bulunan capsaicin sindirim olaylarını olumlu yönde etkileyerek salgı bezlerini stimüle eder.
- Sindirimi hızlandırır ve yem tüketimini arttırır.

- Hayvanların tat almaları insandan farklıdır. Yem maddelerinden aldıkları tat türden türe farklılık gösterir.
- Aynı tür ancak farklı yaşlardaki hayvanlarda tat alma değişikliği gösterir.
- Bazı yem tiplerinde tat oldukça önemlidir. Lezzetlendirici veya tatlandırıcılar özellikle süt ikame yemleriyle, pigment ilaveli kanatlı karma yemlerine ve süt ineği rasyonlarına katılmaktadır.

En önemli ve en yaygın tatlandırıcı **melastır.**

Doğal ve sentetik tatlandırıcılar:

- 1)Vanilin,
- 2)Sakkarin,
- 3)Kalsiyum siklonat,
- 4)Na-Glutamat (Mono sodyum glutamat),
- 5)Anisoldehid (P-metoksi Propenil benzol),
- 6)Eugenol,
- 7)Bir çok meyve ve esterleri

- **Örnek:**
- **HAYVANLARDA İŞTAH ARTTIRICI PREMİKS**
- Özellikle Büyükbaş-küçükbaş Karma Yemlerine Katıldığında Hayvanların Yemlerini Daha İştahla Yiyerek Yem Tüketimlerinin Artmasını Sağlar.
- Bileşimi 1.000 gramda
Portakal aroması 100.000 mg
- Kullanım şekli: Karma yemlerin her bir tonuna 1-2 kg premiks karıştırılır.

- **Örnek:**
- HAYVANLARDA İŞTAH ARTTIRICI PREMİKS
- Özellikle Büyükbaş-küçükbaş Karma Yemlerine Katıldığında Hayvanların Yemlerini Daha İştahla Yiyerek Yem Tüketimlerinin Artmasını Sağlar.
- Bileşimi 1.000 Gramda
Vanilya Aroması 250.000 Mg
- Kullanım Şekli: Karma Yemlerin Her Bir Tonuna 1-2 Kg. Premiks Karıştırılır.

- **Örnek:**
- HAYVANLARDA İŞTAH ARTTIRICI PREMİKS
- Özellikle Büyükbaş-küçükbaş Karma Yemlerine Katıldığında Hayvanların Yemlerini Daha İştahla Yiyerek Yem Tüketimlerinin Artmasını Sağlar.
- Bileşimi: 1.000 gramda
- Doğal aromatikler kompleksi 200.000 mg
- Kullanım şekli: Karma yemlerin her bir tonuna 1-2 kg. Premiks karıştırılır.

- **KAYNAK:**

- YEMLER YEM HİJYENİ VE TEKNOLOJİSİ. (2016)
Genişletilmiş 6. Baskı.

Ergün, A., Tuncer, Ş.T., Çolpan, İ., Yalçın, S., Yıldız, G.,
Küçükersan, M.K., Küçükersan, S., Şehu, A., Saçaklı, P.
Bölüm 4: Yem Katkı Maddeleri S:225